

375/00.01.02.01/2020

ETELÄ-SAVON KÄRÄJÄOIKEUS

TOIMINTAKERTOMUS

2019

Sisällys

Lukijalle	3
Tuomiopiiri	4
Henkilöstö ja toimintameno	5
Henkilökunta	5
Lautamiehet.....	5
Käräjäoikeuden toimintamenot ja taloudellisuus	6
Organisaatio	6
Toimitilat.....	7
Turvatarkastukset.....	8
Lainkäyttötoiminta ja tuloksellisuus.....	8
Saapuneiden ja ratkaistujen asiämäärät	8
Haastemiesten tiedoksiannot.....	9
Käräjäoikeuden antamat lausunnot 2019	9
Oikeusministeriön lausuntopyynnöt	9
Lausuntopyynnöt, joihin ei annettu lausuntoa	9

Lukijalle

Eduskunnan vuonna 2017 tekemä päätös käräjäoikeusverkostouudistuksesta astui voimaan 1.1.2019. Uudistuksen myötä Etelä-Savon käräjäoikeuden Savonlinnan kanslia ja Pieksämäen istuntopaikka lakkautettiin ja henkilökunta, Pieksämäellä ja Savonlinnassa toimivia haastemiehiä lukuun ottamatta, siirtyi työskentelemään Mikkelin kansliaan.

Käräjäoikeudelle jäi edelleen istuntopaikka Savonlinnaan. Muutoksen yhteydessä toteutettiin käräjäoikeuden käyttöön jääneissä työskentelytiloissa sekä istuntosaleissa merkittäviä muutoksia. Henkilökuntaa varten yksi Savonlinnan kolmesta istuntosaleista muutettiin monitoimitilaksi ja tila varustettiin nykyaikaisin työskentelyvälinein. Monitoimitila valmistui jo vuoden 2018 puolella. Savonlinnan istuntopaikan istuntosaleissa toteutettiin Av-laitteita koskeva uudistus ja samassa yhteydessä myös salien kalustus uusittiin. Uudet istuntosalit saatiin kokonaisuudessaan käräjäoikeuden käyttöön helmikuussa 2019.

Käräjäoikeuden tuomiopiiriin verkostouudistuksella ei ollut vaikutuksia eikä myöskään käräjäoikeudessa käsiteltäviin asiaryhmiin lukuun ottamatta summaarisia riita-asioita, joiden käsittely keskitettiin Itä-Suomen hovioikeuspiirissä Kymenlaakson käräjäoikeuteen. Verkostouudistuksen ja summaaristen asioiden keskittämispäätöksen johdosta käräjäoikeuden henkilökuntaa vähennettiin siten, että 2 käräjäsihteerin virkaa siirrettiin Kymenlaakson käräjäoikeuteen, yksi Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen, yksi Itä-Suomen poliisilaitokselle sekä yksi käräjänotaarin virka lakkautettiin.

Käräjäoikeuden organisaatorakenne, työjärjestys sekä juttujakoa koskevat ohjeet uudistettiin. Koska suunnittelutyö oli aloitettu hyvissä ajoin käräjäoikeuteen perustetuissa työryhmissä, uudistunut organisaatio, työjärjestys sekä juttujako-ohjeet voitiin ottaa käyttöön heti vuoden 2019 alusta. Asioiden käsittelyn osalta siirryttiin ns. sekarootelijärjestelmästä erikoistumiseen siinä laajuudessa kuin se katsottiin mahdolliseksi käräjäoikeuden lainkäyttöhenkilökunnan määrä huomioon ottaen.

Käräjäoikeuden toiminnan ja työtapojen kehittäminen jatkuu tulevina vuosina.

Muutoksista ja muutoksiin valmistautumisesta huolimatta, joista suurimpana vuonna 2020 tullee olemaan Aipan käyttöönotto eri asiaryhmissä, käräjäoikeus on suoriutunut tehtävästään kiittävästi. Käsittelyajat eri asiaryhmissä ovat pysyneet vuoden 2018 tasolla tai joissain asiaryhmissä jopa hieman alentuneet. Käräjäoikeuden lainkäyttötoiminnasta tarkemmin tietoa toimintakertomuksen sivuilla 8-10.

Suuret kiitokset käräjäoikeuden henkilökunnalle kuluneesta toimintavuodesta.

Marja Virtanen
laamanni

Tuomiopiiri

Etelä-Savon käräjäoikeuden tuomiopiiri käsittää yhteensä 14 kuntaa: Enonkoski, Heinävesi, Hirvensalmi, Joroinen, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava.

Tuomiopiirin väestöluvu oli 31.12.2019 yhteensä 142 335.

Etelä-Savon käräjäoikeudessa toimii maoikeus. Maaoykeusasioissa käräjäoikeuden tuomiopiiri käsittää Etelä-Savon maakunnan, Etelä-Karjalan maakunnan ja Kymenlaakson maakunnan lukuun ottamatta Pyhtään kuntaa.

Käräjäoikeudella on kanslia Mikkeliissä sekä istuntoyapaikka Savonlinnassa.

Etelä-Savon käräjäoikeuden ratkaisuihin haetaan muutosta Itä-Suomen hovioikeudelta.

Henkilöstö ja toimintameno

Henkilökunta

Etelä-Savon käräjäoikeudessa on vuoden 2019 lopussa ollut 44 vakinaista virkaa. Virkarakenne on seuraava:

- 1 laamanni
- 11 kärjätuomaria
- 1 maa oikeusinsinööri
- 4 kärjänotaaria
- 1 hallintosihteeri
- 20 kärjäsihteeriä
- 6 haastemiestä

Vuoden aikana eläköityi pitkäaikainen kärjäsihteeri. Maa oikeusinsinöörin viran on saanut täyttää vain määräaikaisesti vuodelle 2019. Summaaristen asioiden siirtyessä Kymenlaakson käräjäoikeuteen 1.9.2019 lukien, poistui Etelä-Savon käräjäoikeudesta 4 virkaa. Käräjäoikeudelle oli kuitenkin osoitettu määräraha summaaristen asioiden käsittelyyn vuoden loppuun saakka. Myös yksi kärjänotaarin virka lakkautettiin. Lakkautuksen jälkeen käräjäoikeudelle jäi 4 kärjänotaarin virkaa.

Vuoden aikana on ollut palkattuna ylimääräinen kärjätuomari (T11) neljän kuukauden ajan ruuhkien purkamiseksi. TE-toimistosta on palkattu palkkatuella toimistovirkailijoita yhteensä 10 kuukauden ajaksi. Heidän työpanoksensa avulla saatiin mm. käräjäoikeuden perukirja-aineisto toimitettua Kansallisarkistoon vuoden loppuun mennessä. Käräjäoikeus palkkaa vuosittain oikeustradenomiharjoittelijan 3 kuukaudeksi. Harjoittelu ajoittuu useimmiten kesäaikaan.

Henkilöstön ikärakenne 31.12.2019 sisältäen vakituiset ja määräaikaiset (ei sisällä palkkatuella työllistettyjä) ilmenee alla olevasta taulukosta.

	Naiset		Miehet		Yht. lkm
	lkm	%	lkm	%	
Yhteensä					51
-29	4	7,8	1	2	5
30-39	5	9,8	5	9,8	10
40-49	5	9,8	6	11,8	11
50-59	12	23,52	5	9,8	17
60-	5	9,8	3	5,8	8

Lautamiehet

Etelä-Savon käräjäoikeudessa toimii 62 lautamiestä. Valittujen lautamiesten kausi on alkanut vuonna 2017 ja kestää vuoteen 2021. Kunnanvaltuustot ovat valinneet heidät käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvista 14 kunnasta ja kaupungeista seuraavasti:

- Enonkoski 2

- Heinävesi 2
- Hirvensalmi 2
- Joroinen 2
- Juva 3
- Kangasniemi 2
- Mikkeli 16
- Mäntyharju 3
- Pertunmaa 2
- Pieksämäki 8
- Puumala 2
- Rantasalmi 2
- Savonlinna 14
- Sulkava 2

Lautamiesistuntopäiviä on vuoden 2019 aikana ollut Mikkelissä 71 ja Savonlinnassa 28.

Käräjäoikeuden toimintamenot ja taloudellisuus

Käräjäoikeus on oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluva virasto, joka käy vuosittain tulosneuvottelut ministeriön kanssa. Neuvotteluissa sovitaan seuraavan vuoden tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen vaadittavat toimintaedellytykset.

Käräjäoikeuden arvioidut toimintamenot ovat vuonna 2019 olleet 3 492 000 euroa, vuonna 2018 vastaava luku oli 3 513 000 euroa.

Vuoden 2019 toimintamenoista suurin menoerä on ollut henkilöstömenot 77,4 %. Vuokrien osuus on ollut 11,1 % ja loput 11,5 % on koostunut muista menoista kuten tarvikehankinnat, siivouspalvelut ja työterveyskustannukset. Palkkamenoihin sisältyvät henkilökunnan palkkojen lisäksi lautamiehille maksetut palkkiot ja korvaukset.

Käräjäoikeuden arvioitu tuottavuustavoite oli 113 ja taloudellisuus 650.

Organisaatio

Käräjäoikeus on päällikkövirasto. Käräjäoikeuden päälliköstä käytetään virkanimikettä laamanni. Käräjäoikeuden toiminnan suunnittelusta sekä tulostavoitteiden toteutumisesta vastaa hallinto-osasto. Käytännössä tämä tarkoittaa laamannia ja hallintosihteeriä. Hallinto-osasto huolehtii pääasiassa muista kuin lainkäyttöasioista, kuten talous- ja henkilöstöhallinnosta, toimitiloista, arkistohoidosta, ulkoisesta viestinnästä, tietotekniikkapalveluista ja turvallisuudesta. Hallinto- ja talousasiat ratkaisee laamanni tai hänen määräämänsä muu henkilö.

Käräjäoikeuden organisaatio uudistettiin 1.1.2019 lukien. Käräjäoikeudessa on uudistuksen myötä hallinto-osasto sekä kaksi lainkäyttöosastoa.

Käräjäoikeuden asiakaspalvelu/kirjaamo ja tiedoksiantoyksikkö kuuluvat hallinnon alaisuuteen. Tiedoksiantoyksikkö huolehtii koko käräjäoikeuden haastemiesten tiedoksiannoista ja muista laamannin määräämistä tehtävistä. Yksikössä on haastemiesten esimies sekä viisi haastemiestä.

Kirjaamossa/asiakaspalvelussa työskentelee neljä käräjäsihteeriä. Heidän toimenkuvaansa kuuluu asiakaspalvelu ja muut kirjaamon tehtävät kuten postin käsittely, asiakirjatilaukset, arkistointi, saapuneiden asioiden kirjaaminen ja jako osastoille ja virastoposti. Lisäksi kirjaamo hoitaa käräjäoikeuden osto- ja myyntilaskutuksen.

Summaarisia asioita käsitellyt yksikkö on myös työskennellyt hallinto-osaston alaisuudessa 31.8.2019 saakka.

Hallinto-osaston esimiehenä toimii hallintosihteeri.

Käräjäoikeus työskentelee hallinnon lisäksi kahdessa lainkäyttöosastossa. Lainkäyttöosastoja johtaa enintään 3 vuodeksi kerrallaan laamannin määräämä osaston johtaja.

Lainkäyttöosasto I käsittelee erikoistumisalueina eläinsuojelu-, ympäristö- ja nuorten rikosasiat, tuomareille jaettavat hakemusasiat mukaan lukien elatusapu- ja isyysasiat sekä insolvenssiasiat. Maa-oikeusyksikkö toimii myös lainkäyttöosastolla I. Maa-oikeus käsittelee tuomiopiirinsä kaikki maa-oikeusasiat. Yksikössä on maa-oikeusasioiden vastuutuomarina toimiva käräjätuomari ja maa-oikeusinsinööri.

Tuomioistuinlain mukaisesti maa-oikeusasioita käsittelemään on lisäksi määrätty yksi käräjätuomareista. Hän työskentelee osastolla II.

Lainkäyttöosasto II osasto käsittelee erikoistumisalueina seksuaali- ja talousrikokset sekä laajat riita-asiat mukaan lukien tuomareille jaettavat summaariset riita-asiat sekä erilliset turvaamistoimiasiat.

Käräjänotaarit suorittavat käräjänotaariharjoitteluaan vuoden kerrallaan. Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää harjoittelija tuomioistuimen toimintaan ja antaa perustiedot tuomarin ratkaisutoimintaan liittyvistä asioista ja tuomarin roolista. Kukin käräjätuomari maa-oikeustuomaria lukuun ottamatta toimii käräjänotaarin tutor-tuomarina. Harjoitteluaan suorittavat käräjänotaarit on sijoitettu tasaisesti molemmille lainkäyttöosastoille. Heille jaetaan hakemus-, rikos- ja insolvenssiasioita sekä riitautuneita summaarisia asioita osastojen erikoistumisalueesta riippumatta. Käräjäoikeudessa on kirjallinen käräjänotaareiden harjoitussuunnitelma.

Käräjäoikeuden organisaatiokaavio on toimintakertomuksen liitteenä.

Toimitilat

Etelä-Savon käräjäoikeudella on kanslia Mikkelissä. Savonlinnassa on istuntopaikka. Etelä-Savon käräjäoikeuden henkilökunnasta 41 virkamiestä työskentelee Mikkelissä. Savonlinnassa työskentelee pysyvästi kaksi haastemiestä ja Pieksämäellä yksi haastemies. Käräjäoikeuden toimitilat sijaitsevat Mikkelissä ja Savonlinnassa valtion virastotaloissa, Pieksämäellä poliisi- ja oikeustalossa. Mikkelissä on vuokrattua tilaa virastotalossa kahdessa kerroksessa yhteismäärältään 2136,6 neliometriä. Savonlinnan kansliassa vuokrattua tilaa on 396,4 neliometriä koostuen kahdesta istuntosalista, haastemiesten huoneesta sekä monitoimityöskentelytilasta. Pieksämäellä haastemiehelle on vuokrattu ulostoton tiloista huone 10,4 neliometriä.

Turvataarkastukset

Etelä-Savon käräjäoikeudessa suoritetaan turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetussa laissa (1121/1999) säädettyjä turvatarkastuksia. Turvatarkastuksesta huolehtivat vartijat suorittavat turvatarkastuksen kaikille Mikkelin kanslian pääsisäänkäynnin kautta käräjäoikeuden tiloihin saapuville henkilöille sekä Savonlinnan istuntopaikalla istuntoihin saapuville henkilöille.

Turvataarkastustoimintaa ohjaa ja valvoo käräjäoikeuden laamanni. Laamanni voi tarvittaessa antaa turvatarkastuksista erityismääräyksiä ja ohjeita.

Lainkäyttötoiminta ja tuloksellisuus

Saapuneiden ja ratkaistujen asiamäärät

Rikosoikeudellisia asioita saapui käräjäoikeuteen vuonna 2019 yhteensä 1370 kappaletta. Määrä aleni vuoteen 2018 verrattuna (1636 juttua). Suurin osa saapuneista asioista oli rikosasioita 1150, muita rikosoikeudellisia asioita oli 85 sekä pakkokeinoasioita 135. Rikosoikeudellisista asioista suurin pudotus oli rikosasioiden määrässä vuodesta 2018 vuoteen 2019 yhteensä 306 kappaletta. Vuonna 2019 saatiin rikosoikeudellisia asioita kokonaisuudessaan ratkaistua enemmän kuin mitä saapui (1425 juttua). Vireillä rikosoikeudellisia asioita oli vuoden 2019 loppuun mennessä 572 kappaletta. Myös kokonaiskäsittelyajassa jäätin hieman vuoden 2018 tuloksesta (4,6 kk), käsittelyajan ollessa rikosasioissa keskimäärin 5,6 kk.

Käräjäoikeudessa vireille tulleiden siviiliasioden määrä väheni vuodesta 2018 vuoteen 2019 yhteensä 2763 kappaletta saapuneiden määrän ollessa 9829 asiaa. Tähän vaikutti summaaristen riita-asioiden käsittelyn siirtyminen 1.9.2019 lukien Kymenlaakson käräjäoikeuteen. Summaarisia asioita saapui käräjäoikeuteen syyskuuhun 2019 mennessä 8291 kappaletta ja niitä saatiin ratkottua vuoden 2019 aikana 11474 kappaletta. Saapuneiden laajojen riita-asioiden määrä (152 asiaa) pysyi lähes samalla tasolla vuoteen 2018 verrattuna (156 asiaa). Siviiliasioita saatiin ratkottua lähestulkoon saman verran kuin vuonna 2018. Laajojen riita-asioiden käsittelyaika istuntokäsittelyissä oli vuonna 2019 keskimäärin 13,2 kuukautta (edellisenä vuonna 12,7 kk) ja kirjallisessa käsittelyssä 4,1 kuukautta.

Maa- ja metsätalouden oikeusasioita tuli vireille 43 kappaletta vuonna 2019. Saapuneiden määrä aleni vuoteen 2018 seitsemällä jutulla. Saapuneiden insolvenssiasioden määrä oli 194 kappaletta. Vuonna 2018 vastaava luku oli 233.

Asiamäärät 2019

	Saapuneet	Ratkaistut	Vireillä
Rikosoikeudell. Yht.	1370	1425	572
Rikosasiat	1150	1243	499
Muut rikosoikeudelliset asiat	85	63	47
Pakkokeinoasiat	135	119	26

Siviiliasiat yht.	9829	13108	1624
Maoikeusasiat	43	41	27
Laaja riita-asia	152	153	143
Turvaamistoimi	4	3	1
Summaariset asiat	8291	11474	913
Hakemusasia, avioero	335	375	231
Muut hakemusasiat	810	844	165
Insolvenssiasiat	194	218	144
Kaikkiaan	11199	14533	2196

Haastemiesten tiedoksiannot

Etelä-Savon käräjäoikeudessa on kuusi haastemiestä. Haastemiehistä kaksi on sijoittunut Savonlinnaan, yksi Pieksämäelle ja loput kolme Mikkeliin. Tuomiopiiri on haastemiehille haastava suurien järvialueiden johdosta. Esimerkiksi tiedoksiantomatka Heinävedelle vie haastemieheltä koko päivän.

Haastemiehet suorittivat vuoden aikana yhteensä 12517 tiedoksiantoa. Rikoshaasteita tiedoksiannoista oli 2774 kappaletta. Puhelintiedoksiantoja suoritettiin 8101, joka on 64,7 prosenttia kaikista annetuista tiedoksiannoista. Ajokilometrejä kertyi vuoden aikana noin 49 200. Määrä oli edellisvuotta suurempi.

Käräjäoikeuden antamat lausunnot 2019

Oikeusministeriön lausuntopyynnöt

Selvitys oikeusapu- ja edunvalvontaviraston perustamisesta VN/6624/2018

Lunastuslainsäädännön korvauserusteiden tarkistaminen – Lunastuslakityöryhmän lausunto VN/882/2018

Henkilötodistelun vastaanottaminen videotallenteelta hovioikeudessa OM033:33/2018

Lapsenhuoltolakiin liittyvien asetusten muutokset VN/5623/2019

Lausuntopyynnöt, joihin ei annettu lausuntoa

Avoimen hallinnon 4. toimintaohjelman luonnos 2019-2023 VM/1229/00.01.00.01/2017

Digi- ja väestötietovirastoa koskevat asetuseronnokset VM/26503.01.01/2019

Palautekierros tiedonhallintalain tiedonhallinnan kuvausten suosituksista VM/977/00.01.00.01/2019

Oikeusministeriön lausuntopyyntö oikeushallinnon toimitila- ja työympäristökonseptiksi

Palautekierros tiedonhallintalain turvallisuusluokitteluasetuksen suosituksista VN/12165/20192019

ETELÄ-SAVON KÄRÄJÄOIKEUDEN ORGANISAATIOKAAVIO 1.1.2019 LUKIEN

